

P.D. Ouspensky

İNSANIN GERÇEĞİ

"KENDİNİ BİLMEK"



(RM)

P. D. OUSPENSKY

İNSANIN GERÇEĞİ "KENDİNİ BİLMEK"

Çevirenler:
Ali Belbez
Erol Konyalıoğlu



Ruh ve Madde Yayınları

In Search Of The Miraculous

Bu Kitabın Yayın Hakkı

© **Metapisişik Tetkikler ve İlmî Araştırmalar Derneğine ait olup derneğin izni ile Ruh ve Madde Yayıncılık ve Sağlık Hizmetleri A.Ő. tarafından yayınlanmıştır.** Dernekten ve Ruh ve Madde Yayıncılık ve Sağlık Hizmetleri A.Ő.'den yazılı izin alınmadan hiçbir alıntı yapılamaz

1. *Baskı: İstanbul 1989*
2. *Baskı: İstanbul 1994*
3. *Baskı: İstanbul 2008*
4. *Baskı: İstanbul 2010*

ISBN: 978-975-8007-29-5

Kapak: Ferda Gürsoy

Yayıncı Sertifika No: 11225

İç - Kapak Baskı ve Cilt

Boraks Matbaacılık ve Ambalaj San. ve
Tic. Paz. Ltd. Őti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Çiftelahavuzlar Yolu
Siteyolu sok. No.8

34160 Maltepe/Zeytinburnu/İST.

Tel & Faks: +90.212. 567 78 62 - 567 64 26 - 567 54 70

<http://www.boraks.com>

Yayın

Ruh ve Madde Yayıncılık ve Sağlık Hizmetleri A.Ő.

Hasnun Galip Sok. Pembe Çıkmağı No: 4, D: 9

80060 Beyoğlu/İSTANBUL

Tel:(0.212) 243 18 14 - 249 34 45 • Faks:(0.212) 252 07 18

http: www.ruhvemadde.com • e-mail: info@ruhvemadde.com

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	11
Birinci Bölüm	
İNSANIN BUGÜNKÜ DURUMU	15
A-İNSAN UYUMAKTADIR	15
B-İNSAN DIŞ TESİRLERİN YÖNETTİĞİ	
BİR MAKİNE DİR.....	16
İnsan Makine Olmaktan Kurtulabilir mi?.....	19
Önce Anlayış Gerekir.....	20
Bilmek ve Yapabilmek Farklı Şeylerdir.....	22
Her Şey Varit Olur.....	23
Makine Tanınmalıdır.....	23
Ölümsüzlük	24
C-İNSAN BİRÇOK "BEN"(PERSONA)	
SAHİBİDİR	25
İnsanda Birlik (Vahdet) Yoktur	27
"Benler" in Karmaşası ve "Efendiyi Bekleyen Ev"29	
İnsan Rol Yapar.....	30
Dünya Rahat Yeri Değildir.....	32
D-İNSAN HAPİSHANEDEDİR.....	33
İkinci Bölüm	
DEĞİŞMEK (UYANMAK-ŞUURLANMAK)	
MÜMKÜN MÜDÜR?.....	35

A-DEĞİŞMENİN ZORLUĞU	35
Değişmek İsteyen Fazlalıklarını “Terk” Etmelidir	36
İnsan Ancak “Üstün Çaba”larla Uyanabilir	37
İçsel Bir Mücadele (Nefis Denetlemesi)	
Yapmak Şarttır	39
B-İNSAN UYANABİLİR Mİ?	42
Uyanmanın Güçlüğü Kavranmalıdır.....	42
İnsan Tek Başına Uyanamaz.....	44
İnsanın İçinde Bulunduğu Realitede Ölmesi,	
Şuurlanmak Demektir.....	44
İnsan Aczini İdrak Etmelidir.....	46
İnsanı Uyanmaktan Alıkoyan Nedir?.....	48
Uyuyan Bir İnsan Örneği.....	50
C-UYANMA YOLUNA GİRİŞ	52
Yollar Çeşitlidir	52
Yolun Başlangıcı.....	62
Mürşit, Yukarı’yla Bağlantılı Olmalıdır	64
Yol - Öğretmen (Mürşit) - Öğrenci (Mürit)	65
Yollar Herkese Açık Değildir.....	67
Objektif ve Sübjektif Yol.....	70
“Sade Vatandaş”da Tekamül Eder	71
Yola Giren Terk’e Hazır Olmalıdır	75
D-KENDİNİ BİLMEK GEREK	78
E-BİLGİ VE VARLIK	79
Bilgi Maddesel Niteliklidir.....	79
Çaba Göstermeyene Bilgi Ulaşmaz.....	82
Bilgi ve Varlık Seviyeleri Dengeli Olmalıdır	85
Bilmek ve Anlamak Farklı Şeylerdir.....	89
Üçüncü Bölüm	
İNSANIN YAPISI	93
A-BEDENLER	93
B-MERKEZLER	101

C-İNSAN KATEGORİLERİ	116
D-ŞUUR	121
E-ÖZ VE KİŞİLİK	129
F-ÜÇ TÜR BESİN	138
G-GEREKSİZ ENERJİ SARFI VE AKÜLER	141

Dördüncü Bölüm

KENDİ KENDİNİ GÖZLEMLEME	155
---------------------------------------	-----

A-KENDİ KENDİNİ GÖZLEMLEME NEDİR?	155
--	-----

Kendi Kendini Gözlemlemede Önce Kayıt, Sonra Analiz ve Sentez Yapılmalıdır	156
Merkezlerin Gözlemlenmesi	157
Duygu, Düşünce ve Hareketlerimizi Dış Tesirler Yönetir.....	160
İnsanın İmkanları Çok Büyüktür	165
İnsan Kendini Bütünüyle Görmelidir.....	167

B-İNSANIN KENDİ KENDİNİ HATIRLAMASI

NE DEMEKTİR?	173
Ouspensky'nin Kendini Hatırlama Deneyimi ...	175
Kendi Kendini Hatırlamada Dikkat İkiye Bölünmelidir.....	176

C-EŞ KOŞMA (İDANTİFİKASYON)	181
--	-----

Eş Koşma İnsanın Kendisini Unutmasıdır, Yani Eşyalaşmasıdır	181
Kaale Almak Nedir?.....	183
Gerçek Samimiyet Bilinmemektedir	185
Başkalarını Kaale Almak Nedir?	186

D-YALANLAR VE TAMPONLAR

(SAVUNMA MEKANİZMALARI)	188
Gerçeği Konuşmak Öğrenilmelidir.....	188
Tampon (Tevil, Savunma Mekanizması) Nedir?	190
Tamponları Dış Çevre Oluşturur	191
Tamponlar Yalanları Doğurur	192

İnsan, Tamponları Yalnız Başına Yok Edemez..	193
E-TAHAYYÜL VE GÜNDÜZ DÜŞÜ	
(HÜLYA KURMAK)	195
F-ALIŞKANLIKLAR	196
Konuşma Alışkanlığı.....	198
G-OLUMSUZ DUYGULAR	198
H-BAŞLICA KUSUR	199

Beşinci Bölüm

EKOL ÇALIŞMALARI	203
-------------------------------	-----

A-TESİRLER	203
-------------------------	-----

İki Tür Tesir Vardır: Hayat İçi ve Hayat Dışı Kökenli Tesirler.....	205
--	-----

Hayat Dışı Tesirler, Hayat İçi Tesirlerden “Anlayış” Sayesinde Ayırt Edilir	206
--	-----

Kaza ve Kader	210
---------------------	-----

B-ÇEMBERLER	213
--------------------------	-----

C-OKULLAR (EKOLLER) VE GRUP

ÇALIŞMALARI	220
--------------------------	-----

Hızla Değişme Yeteneğinde Olanlar İçin Okullar Çok Yararlıdır.....	225
---	-----

İnsan Sürekli Gözetim ve Müşahedeye İhtiyaç Gösterir.....	227
--	-----

Uyanmada Grup Çalışmasının Önemi.....	229
---------------------------------------	-----

Grup Çalışmasına Katılan Kimseden Beklenenler	231
---	-----

Bariyerler.....	240
-----------------	-----

Gelişme Yeteneğinde Olanların Özellikleri	253
---	-----

Tipler.....	259
-------------	-----

Öz ve Şahsiyet	263
----------------------	-----

Dur Egzersizi.....	273
--------------------	-----

Mucizeler.....	281
----------------	-----

D-DÖRDÜNCÜ YOLDAKİ BAZI KAVRAMLAR	292
---	-----

Diller	292
--------------	-----

Sanat.....	297
Yardım.....	304
Dinler.....	306
Dua.....	310
Günah.....	313
Ahlak ve Vicdan.....	314

Altıncı Bölüm

TEMEL EVREN KANUNLARI (YASALARI) 323

A-ALEM NEDİR?.....	323
İnsanda ve Evrende Aynı Kanunlar İşler	324
Alemler Sonsuzdur.....	324
B-ÜÇ KANUNU.....	329
C-YEDİ KANUNU	335
D-YARADILIŞ İŞİNİ.....	355
Tekamül.....	386
Kozmoslar	396
E-HİDROJENLER	402

Yedinci Bölüm

BİRLİK (VAHDET) ve ENEGRAM..... 429

Enegram	441
---------------	-----

Sekizinci Bölüm

YORUM ve AÇIKLAMALAR 455

SUNUŞ

Dinlerin, felsefelerin, Doğu ve Batı ezoterik çalışmalarının ortaklaşa amacı tek bir noktada, KENDİNİ BİLMEK'te yoğunlaşır. Bu noktaya ulaşmanın yöntem ve şartlarını kendi görüş ve anlayışlarına göre önerirler. Teolojik ve felsefi doktrinler arasında insanın "kendini bilmesi" sorunu sık sık ifade edilmekle beraber, kuramsal iman ve kuşkucu aklın çoğu kez boşa dönen dişlileri arasında bu noktaya gerektiği kadar önem verilmemiştir. İnsanın kendini tanuması, bu yolda objektif bir bilgiye ulaşması çok çaba ve çalışma isteyen, zahmetli bir iştir.

Kendini bilmek ya da tanımak, insanın değişmesi zorunluluğunun doğal bir uzantısıdır. Değişmek, uyanmak, şuurlanmak için "fazlalıkları" terk etmek, içsel bir mücadeleye girişmek, özdeşleşmeyi kolaylaştıran bağımlılıklardan soyunmak şarttır. Üstün çaba gösterilmeden, kendi üzerinde çalışmadan değişmek, uyanmak, şuurlanmak mümkün değildir. Bütün ezoterik çalışmaların, inisiyatik öğretilerin temeli TERK'e dayanır.

İnsan, her yanı "fazlalıklarla" vrili ve çeşitli putların isteklerini yerine getirmek durumunda olduğunu bilmeden mahpusluktan kurtarılamaz. İnsan, zgr olmadığını anlamazsa hapisanesinden çıkamaz. Özgür hale gelmek için i özgürlüğü elde etmelidir. İnsanın ğrunda mücadele ederek kazanması gereken şey özgürlüktür.

İnsanın iç özgürlüğü elde etme yoluna girmesi "terk etme"ye hazır hale gelmesine bağlıdır. Herhangi bir şeyi kaybetmekten korkmayan, kaybedilecek bir şeyi olmadığının şuuruna varan kimse, bu şekilde her şeyi kazanır.

Sunduğumuz bu eser, Batı uygarlığının zihniyetine göre Gurdjieff tarafından verilen kadim-ezoterik bilgilerin en parlak öğrencisi Ouspensky tarafından sistemleştirilmesinden meydana gelmiştir. Gurdjieff Sufilik öğretisiyle, Hint, Tibet, Mısır ve Babil öğretisini birleştirerek fakir, keşiş ve yogi yollarının üstünde olan bir dördüncü yolun varlığını ortaya koyarak, uyanma yolunu çağdaş bilgi ve anlayış düzeyine getirmiştir.

Kitabın diğer bölümleri "ezoterik bilimin" en önemli konularını içerir.

Ouspensky, Gurdjieff'in öğretisini ortaya koyarken açıklama yapmak gibi bir çaba azaltıcı yola girmemiş olmasına rağmen, biz, genişçe bir açıklama bölümü eklemeyi uygun bulduk. Uzun zaman alan incelemelerimiz sonucu, okurlara bazı bilgiler sunarak sakıncalı sonuçlar doğurabilecek yorumların oluşmasına maydan vermek istemedik. Batıdaki yanlış uygulamaların bizde de tekrar edilmemesi için açıklama yaptık. Çabanın daha çok artması için yararlı olacaktır.

Çeviri İngilizce aslından yapıldı ve Fransızcası ile de karşılaştırıldı. Ayrıca Gurdjieff öğretisi ile alakalı diğer esarlere de başvuruldu.

Ouspensky, "Dördüncü Yol" da denen bu öğretiyi aktarıırken, konuları, kronolojik bir düzen içerisinde, basitten başlayıp daha sonra genişleterek işlemiş ve Gurdjieff'in konuşmalarını gayet akıcı bir üslupla birleştirmiştir. Bu arada *Evrenin Yeni Bir Modeli* adlı eserinde ayrıntılı olarak açıkladığı kendi görüşlerine de bir hayli yer vermiştir. Biz kitabı yeniden düzenlerken, daha yararlı olacağına inan-

dığımız başka bir yöntem izledik.

Birinci olarak, yukarıdaki nedenlerle kitabın sonuna bir açıklama bölümü ekledik.

İkinci olarak, kitabı bölümlere ayırarak yeniden düzenledik. Eserin orijinalinde, herhangi bir konu, topluca, bir başlık altında işlenmemişti. Yani belli bir konuya ilişkin bilgi; kitabın başında, ortasında ya da sonunda bulunabiliyordu. Biz kitabı tüm olarak ele alıp, işlenen konuları gruplara ayırdık ve o grupları da alt kümelere böldük. Böylece kitabın başındaki "içindekiler" bölümü ortaya çıktı. Eserin orijinali, baştan sona defalarca didiklenerek, belli konularla ilgili bilgiler biraraya getirilmiş oldu.

Ve son olarak, yeni düzenlemede olabildiğince sadece Gurdjieff'in öğretisine yer verdik. Ouspensky'nin kendi eserlerinde zaten uzun uzun anlattığı kendi görüşlerinin bir kısmını ve Gurdjieff'in konuşmalarını birbirine bağlayan cümleleri çıkardık. İnsanla ilgili her şeyi aktardık, fakat pratik olarak insanla ilgili olmayan bölümleri, örneğin "Hidrojenler" ve "Mistik Egzersiz" konularını kısmen aktardık. Elinizdeki kitap, orijinal metninin yüzde seksenini içermektedir. Bu arada örnek olarak verilen özel isimleri Türkçeleştirdik.

Bu kitap, büyük uyanmadan önce, uyku ile uyanıklığın farkını öğretir ve şuurlanmanın ilke ve şartlarını gösterir.

Ergün Arıkdal

Ruh ve Madde Yayınları

BİRİNCİ BÖLÜM

İNSANIN BUGÜNKÜ DURUMU

A - İNSAN UYUMAKTADIR

“Uyku fikrinde yeni olan hiçbir şey yoktur. Aşağı yukarı dünyanın yaratılışından beri, insanlara uykuda oldukları ve uyanmaları gerektiği söylenmiştir. Örneğin, İnciller’de bu, kaç kere tekrarlanmıştır. ‘Uyan’, ‘izle’, ‘uyuma’. Hz. İsa Gethsemane Bahçesinde son defa dua ederken bile havarileri uykuya daldı. Her şey ortadadır. Fakat insan, bunu anlıyor mu? İnsanlar, bunu basitçe, bir konuşma biçimi, bir ifade tarzı, bir mecaz olarak kabul etmektedirler. Bunu olduğu gibi kabul etmenin gerekli olduğunu anlamada tamamen başarısızlığa uğramaktadırlar. Nedenini anlamak kolaydır. Bunu olduğu gibi anlamak için biraz uyanmak veya en azından uyanmaya çalışmak gereklidir. Size ciddi olarak ifade edeyim ki, İnciller’de niçin uyku hakkında hiçbir şey söylenmediği bana birçok defalar soruldu. Hemen her sayfada bundan söz edildiği halde. Bu durum, basitçe, insanların İnciller’i uyku içerisinde okuduklarını gösterir. İnsan, derin bir şekilde uyuduğu ve tamamen düşler içinde bulunduğu sürece, uykuda olduğu gerçeği hakkında dahi düşünemez. Uykuda bulunduğunu düşünseydi uyanırdı. Bundan böyle her şey olduğu gibi devam etmektedir. Ve insanlar, bu uyku yüzünden neler kaybettikleri hakkında

en küçük bir fikir sahibi bile değillerdir. Halen söylemiş olduğum gibi, bu düzeni içinde, yani doğanın onu yarattığı durumda bulunmakla insan, sübjektif şuurlu bir varlık haline gelebilir. O, böyle yaratılmış, böyle doğmuştur. Fakat, uyumakta olan insanlar arasında doğmuştur ve tabii ki, kendisi hakkında şuurlanmaya başlaması gerektiği tam o anda onların arasında uykuya dalar. Bunda her şeyin rolü vardır: Yaşlı insanların çocuk tarafından elde olmadan taklit edilmeleri, istemli ve istemsiz telkinler ve 'eğitim' adı verilen şey. Çocuktan gelecek her uyanma hareketi, derhal durdurulmaktadır. Bu, kaçınılmazdır. Ve daha ileride, binlerce uyumaya zorlayan alışkanlık yığıldığında, uyanmak için pek çok çaba ve büyük çapta yardım gerekli olur. Ve bu pek nadiren gerçekleşir. Çoğu kez, insan, henüz daha çocukken uyanma imkanını kaybeder; bütün hayatını uykuda geçirir ve uykuda ölür. Dahası, birçok insan, fizik bedeninin ölümünden çok önce ölür. Fakat böyle durumlardan daha sonra söz edeceğiz." (1)

B - İNSAN DIŞ TESİRLERİN YÖNETTİĞİ BİR MAKİNE DİR

Bir defasında, G. ile konuşuyordum. Kısa bir süre önce bulunduğum Londra'dan, büyük Avrupa şehirlerinde yer alan korkunç makineleşmeden ve bunlarsız belki de içlerinde yaşamamız, çalışmamız mümkün olmayan bu devasa ve hızla dönen "mekanik oyuncaklardan" yani o şehirlerden söz ediyordum.

"İnsanlar makinelere dönüşüyorlar." dedim. "Ve şüphe yok ki, bazen mükemmel birer makine oluyorlar. Fakat düşünebileceklerine inanmıyorum. Eğer düşünmeye çalış-

nalardı, böylesine mükemmel birer makine olamazlardı.” diye devam ettim.

G., “Evet” dedi. “Bu doğru ama kısmen doğru. Öncelikle, bu, çalışmalarında **hangi** aklı kullandıklarına bağlıdır. Eğer uygun akıl kullanırlarsa, makinelerle ilgili tüm çalışmaları içerisinde, daha da iyi düşünebileceklerdir. Fakat, tekrar edeyim, uygun akıl ile düşünebilirlerse...”

G.’nin “uygun akıl” ile neyi kastettiğini ancak çok sonra anladım.

“Ve sonra,...” diye devam etti. “sözünü ettiğin makineleşme hiç tehlikeli değildir. Makinelerle çalışırken de, bir insan, **insan** (bu kelimenin üzerine basarak söyledi) olabilir. Çok daha tehlikeli olan diğer bir çeşit makineleşme vardır: İnsanın kendisinin makine haline gelmesi. Bütün insanların makineler oldukları gerçeği hakkında hiç düşündün mü?”

“Evet.” dedim. “Bilimsel görüş açısından bütün **insanlar**, dış tesirler tarafından yönetilen makinelerdir. Fakat sorun, bu görüş açısının tümüyle kabul edilip edilemeyeceğidir.”

“Bilimsel veya bilim dışı, benim için hepsi de aynı.” diye cevap verdi. “Benim ne söylediğimi anlamanı istiyorum. Bak, **bütün bu gördüğün insanlar**” sokağı işaret etti, “**sadece makinedirler, fazlası değil.**”

“Sanırım ne demek istediğinizi anlıyorum.” dedim. “Ve bu dünyada, bu biçimdeki bir makineleşmeye karşı koyabilecek, kendi yolunu seçebilecek ne kadar az şeyin var olduğunu sık sık düşünmüşümdür.”

G. “İşte, en büyük yanlışlığı bu noktada yapıyorsun. Kendi yolunu seçen ve makineleşmeye karşı koyabilecek bazı şeylerin var olduklarını düşünüyorsun. Her şeyin **aynı derecede mekanik olmadığını** sanıyorsun.” dedi.

"Pek tabii ki hayır. **Sanat, şiir, düşünce** tamamen farklı bir düzene ait olaylardır." dedim.

"**Tam anlamıyla aynı düzene aittirler.** Bütün bu faaliyetler de diğer her şey gibi mekaniktir. İnsanlar birer makinedir ve makinelerden mekanik davranışlar dışında hiçbir şey beklenemez." dedi G.

"Çok iyi ama makine olmayan insanlar yok mudur?" diye sordum.

"Olabilir, ki vardır ama senin gördüğün insanlar değil. Ve sen onları tanımıyorsun. İşte anlamamı istediğim budur." diye cevapladı.

Bu noktada çok ısrar etmesinin oldukça garip olduğunu düşündüm. Söyledikleri bana çok açık ve tartışma götürmez olarak güzüktü. Bununla beraber, böyle kısa ve her şeyi kapsayan ifadelere hiçbir zaman ısınmamıştım. Böyle ifadeler, hiçbir zaman, **fark noktalarını** dikkate almazlar. Diğer taraftan, farkların son derece önemli olduğu şeyleri anlamak için, öncelikle **farklılaştıkları noktaları görmenin** gerektiği fikrini daima korumuştum. Bundan dolayı, çok soyut hale getirmeden ve istisnalara yer vermek koşuluyla, çok tabii gözükken bir fikir üzerinde G.'nin ısrar etmesi bana garip gelmişti.

"İnsanlar, birbirlerine o derecede benzemezler ki; hepsini aynı başlık altında toplamak olanak dışıdır. **Vahşiler var, makineleşmiş insanlar var, entelektüeller var, nihayet dahiler var.**" diye konuşmaya devam ettim.

"Çok doğru." diye cevapladı. "İnsanlar birbirlerine hiç benzemezler, ama insanlar arasındaki farkı sen bilmiyorsun ve göremiyorsun. Senin sözünü ettiğin fark mevcut değil. Bu anlaşılmalıdır. Gördüğün bütün insanlar, tanıyabileceğin bütün insanlar makinedirler; senin de dediğin gibi, sadece dış tesirlerin gücü altında çalışan gerçek makineler... Makine olarak doğar, makine olarak ölürler.

Vahşiler ve entelektüeller buraya nasıl dahil oluyorlar? Şu anda, biz konuşurken bile, birkaç milyon makine birbirini yok etmeye çalışıyor. Bunlar arasındaki fark nedir? Vahşiler nerede, entelektüeller nerede? Hepsi birbirinin aynı.”

“Fakat makine olmaktan kurtulma imkanı vardır. Biz, bunun hakkında düşünmeliyiz, farklı çeşitleri bulunan makineler hakkında değil. Tabii ki, farklı makineler vardır; bir otomobil de, bir gramofon da, bir silah da makinedir. Ne fark eder? Hepsi aynıdır; hepsi makinedir.”

Bu konuşmamızla ilgili olarak diğer bir konuşmamızı hatırlıyorum.

“Modern psikoloji hakkındaki düşünceniz nedir?” diye sormuştum. Bunu sorarken de, ortaya çıktığı andan itibaren güvenmediğim psikoanaliz konusunu gündeme getirmek amacını gütmüştüm. Fakat G., fazla ilerlememe izin vermedi.

“Psikolojiden söz etmeden, kime ait olduğunu, kime ait olmadığını bilmeliyiz.” diye söze başladı. “Psikoloji **insanlara** aittir. Makinelerle ilgili ne **psikolojisi** (Bu kelimeyi basarak söyledi) olabilir? Makinelerin incelenmesi için psikoloji değil, mekanik bilimi gereklidir. İşte bu nedenle mekanik ile işe başlıyoruz. Psikolojiye ulaşmak için çok mesafe katetmek gerekiyor.” diye devam etti.

İnsan Makine Olmaktan Kurtulabilir mi?

“İnsan, makine olmaktan kurtulabilir mi?” diye sordum.

“Evet, işte sorun bu.” diye cevap verdi ve devam etti: “Böyle soruları daha sık sorsaydın, belki de, konuşmalarımızda bir yere varmış olurduk. Makine olmaktan kurtulmak mümkündür, fakat bunun için önce, **makineyi tanı-**

mak gereklidir. Bir makine, gerçek bir makine, kendini tanımaz ve tanıyamaz. Bir makine kendini tanıdığı zaman artık makine değildir; en azından önceden olduğu gibi bir makine değildir. Hareketlerinden sorumlu olmaya başlamıştır."

"Yani size göre, insan hareketlerinden sorumlu değildir mi?" diye sordum.

"İnsan (bu kelimeyi basa basa söyledi) sorumludur. Makine sorumlu değildir." (2)

Önce Anlayış Gerekir

Hatırimda kalmış başka bir konuşma daha var. G.'ye bu öğretiyi hazmetmek için insanın ne yapması gerektiğini sordum.

G., şaşırılmış gibi "Ne mi yapmak?" dedi. "Herhangi bir şey yapmak imkansızdır. İnsan, öncelikle bazı şeyleri anlamalıdır. Onun, başlıca kendisi hakkında olmak üzere, binlerce yanlış fikir ve kavramları vardır; yeni bir şey kazanmaya başlamadan önce, bunların bir kısmından kurtulmalıdır. Aksi halde, yeni, yanlış bir temel üzerine kurulacak ve sonuç eskisinden de kötü olacaktır."

"Bir kimse yanlış fikirlerden nasıl kurtulabilir?" diye sordum ve devam ettim. "Bizler idrak biçimlerimize bağlıyız. Yanlış fikirler, idrakimizin biçimlerine göre oluşurlar."

G. başını salladı ve "Yine farklı bir şeyden söz ediyorsun; idraklerden doğan yanlışları söylüyorsun. Belirli idrakler dahilinde, insan az veya çok hata yapabilir. Önce de belirttiğim gibi, insanın başlıca yanılışı, yapmaya muktedir olduğuna dair inancıdır. Bütün insanlar, yapmaya muktedir olduklarını sanırlar, bütün insanlar yapmak isterler ve herkesin sorduğu ilk soru, ne yapabilece-

ğidir. Fakat aslında, hiç kimse bir şey yapmaz ve hiç kimse bir şey yapamaz. Anlaşılması gereken ilk şey budur. **Her şey varit olur. İnsanın başına gelen her şey, onun tarafından yapılan her şey, ondan gelen her şey, bütünüyle dışardan gelir.** Ve her şey, aynen yağmurun, atmosferin yüksek tabakalarında veya çevredeki bulutlarda meydana gelen ısı değişikliği sonucu yağması, karın güneş ışınları altında erimesi, tozların yel ile uçuşması gibi gerçekleşir." (3)

"İnsan, bir makinedir. Bütün yaptıkları, hareketleri, sözleri, düşünceleri, inançları, kanaatleri ve alışkanlıkları dış tesirlerin, dışarıdan gelen izlenimlerin sonucudur. İnsanın kendisinden tek bir düşünce, tek bir hareket bile meydana gelemez. Her söylediği, her yaptığı, her düşündüğü ve hissettiği; hepsi **varit olur.** İnsan, herhangi bir şeyi keşif veya icat edemez. Her şey **varit olur.**" (4)

"Bu gerçeği insanın **kendisi için inşa** etmesi, bunu anlaması, gerçek olduğuna kani olması, kendisi hakkındaki binlerce hayalden, kendisinin yaratıcı olduğu ve kendi hayatını şuurlu bir biçimde düzene koyabileceği düşüncelerinden **kurtulması** anlamına gelir. Çünkü, böyle bir şey yoktur. Her şey **varit olur**; sosyal hareketler, savaşlar, ihtilaller, hükümet değişiklikleri... Ve bütün bunlar bireyin yaşamındaki olaylar gibi **varit olur.** İnsan, istediği gibi değil, fakat olabildiği gibi doğar, yaşar, ölür, evler inşa eder, kitaplar yazar. Her şey **varit olur.** İnsan, **sevmez, nefret etmez, arzu etmez**; her şey **varit olur.**" (5)

"Fakat hiç kimse, kendisine, hiçbir şey yapmaya muktedir olmadığını söylediğiniz zaman size inanmayacaktır. Bu, insanlara söyleyebileceğiniz en düşmanca ve nahoş sözdür. Özellikle gerçek olduğu için nahoş ve düşmanca-dır." (6)

Bilmek ve Yapabilmek Farklı Şeylerdir

"Bunu anladığın zaman, anlaşmamız daha kolay olacaktır. Fakat akıl ile anlamak başka, bütün varlığı ile hissetmek, gerçekten kani olup hiç unutmamak başka şeydir."

"Bu **yapma** sorunu ile ilgili başka bir şey daha vardır. (yapma kelimesini üzerine basarak söyledi.) İnsanlara öyle gelir ki, başkaları, yaptıkları işleri olması gereken biçimde değil de, daima yanlış yapar. Herkes, daima daha iyi yapabileceğini düşünür. Ne yapılmakta ise ve özellikle herhangi bir şekilde bir şey yapılmışsa, bu başka bir şekilde yapılmaz ve yapılamazdı. İnsan, bunu anlamaz ve anlamak istemez. Herkesin şimdi savaş hakkında nasıl konuştuğuna dikkat ettin mi? Herkesin kendi **planı, teoris** var. Herkes, hiçbir şeyin yapılması gerektiği biçimde yapılmadığını iddia eder. Gerçekte ise her şey, yapılabileceği tek bir şekilde yapılmaktadır. Tek bir şey farklı olabilseydi, her şey farklı olabilirdi. Ve belki de o zaman savaş olmazdı."

"Söylediklerimi anlamaya çalış; **her şey başka şeylere bağlıdır, her şey birbiriyle bağıntılıdır, hiçbir şey ayrı değildir.** Bu nedenle, **her şey, yürüyebileceği tek yolda yürümektedir.** Eğer insanlar farklı olsalardı, her şey farklı olurdu. Onlar oldukları gibidir, bundan böyle de her şey olduğu gibidir."

Bu söylediklerini kabullenmek çok güçlü.

"Yapılabilecek hiçbir şey yok mudur?" diye sordum.

"Mutlak surette yoktur." dedi. (7)

"Hiç kimse bir şey yapmaya muktedir değil midir?"

"Bu ayrı bir sorun. **Yapabilmek için olmak** gereklidir. Ve önce '**olmak**' anlamını anlamak lazımdır. Konuşmalarımıza devam edersek, özel bir dil kullandığımızı ve bizimle konuşabilmek için bu dili öğrenmenin gerekli

olduğunu göreceksiniz. Alışlagelmiş dille konuşmamızın bir değeri yoktur, çünkü bu dil ile birbirini anlamak mümkün değildir. Bu da şu anda sana garip gözükebilir, ama gerçek budur. Anlamak için başka bir dil öğrenmek lazım. İnsanlar konuştuıkları dil ile birbirlerini anlayamazlar. Bunun niçin böyle olduğunu daha sonra anlayacaksınız.”

Her Şey Varit Olur...

Bir toplantıda, arkadaşlara koltuk değnekleri ile yüklü iki kamyondan ve bunlarla ilgili düşüncelerimden söz ettim.

“Ne bekliyorsun?” dedi G. “İnsanlar, makinedir. Makineler, kör ve şuursuz olmaya mecburdurlar; başka türlü olamazlar. Bütün davranışları tabiatlarına uygun olmalıdır. **Her şey varit olur.** Hiç kimse bir şey yapamaz. ‘Gelişme’ ve ‘uygarlık’, bu kelimelerin tam anlamıyla, **şuurlu** çabalar sonucu ortaya çıkar. Bunlar, şuursuz ve mekanik davranışlarla meydana gelmezler. Fakat makinelerde nasıl şuurlu bir çaba olabilir? Ve bir makine şuursuz ise yüz makine de, bin makine de, yüz bin veya milyon adet makine de şuursuzdur. Bir milyon makinenin şuursuz faaliyetleri ise mutlaka yıkım ve mahvolmakla sonuçlanır. Bütün kötülük, kesinlikle, işte bu şuursuzca elde olmadan ortaya çıkan tezahürlerdedir. Bu kötülüğün bütün sonuçlarını henüz anlamıyor ve hayal edemiyorsunuz. Ama anlayacağınız zaman gelecektir.” (8)

Hatırladığıma göre konuşma, bu şekilde sona ermişti.

Makine Tanınmalıdır

“İnsanlar, insanın ne olduğunu bilmemektedirler. Çok karmaşık bir makine ile; bir lokomotiften, bir otomobil-